

8 milijonov in 913.521 gold. 4 $\frac{1}{2}$ kr., konečni pasivni zaostanek 1 milijon in 640.415 gold. 83 kr.). — Potrdil se tudi proračun istega zaklada za l. 1874 (potrebščina 630.465 gold. in ravno toliko zaklade); za zaklodo deželnega doneska za leto 1874 naj se pa pobira s 20 odstotki priklada na neposrednje davke izvzemši priklad za vojaščino, potem 10 odstotkov priklad na vžitnino od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa. Pri tej priliki je obveljal predlog Kramaričev, da naj deželni odbor pretresuje, kako bi se pomagalo vinorejcem, in ali bi ne bilo mogoče vpeljati priklado tudi na pivo in žganje. — Sklenilo se je dalje, da naj se c. k. zemljišno-odvezna komisija opravičuje, zakaj je prekoračila za leto 1872 proračunjeni znesek potnih stroškov, in jej povedati, da se vprihodnje na tanko mora držati proračuna; potem da naj se c. kr. lokalna komisija v Krškem razpusti vsaj do konca junija 1874, nedovršena opravila pa izroči okrajnemu glavarstvu, in naj se naglo iztirjajo vžitninski zaostanki. — Računski sklep deželnega zaklada in njegovih podzakladov se je potrdil za l. 1872; potrdil se je tudi proračun deželnega zaklada in njegovih podzakladov za leto 1874 (potrebščina 293.676 gold. 6 $\frac{1}{2}$ kr., zaklada 62.809 gold. 85 $\frac{1}{2}$ kr., primanjka 230.866 gold. 21 kr.), za katero naj se pobira 20 odstot. priklad na neposrednje davke izvzemši priklad za vojaščino, in 10 odstotni priklad na vžitnino od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa. — Mariji Zapletovi se miloščina dovoli za 3 leta po 31 $\frac{1}{2}$ gold., slikarjem Šubicu, Franke-u in Künl-ovi podpornine po 200 gold., podpiralni zalogi slovanskih universitetnih dijakov v Gradcu 100 gold., in Kranjskim slušateljcem na tehniki Graški 100 gold. — Postava zaradi privolitve mostarine za most, ki je postaviti čez Savo pri Račečah, obvelja brez ugovora; po tej se namreč dovoli podvzetnikom, da mostarino po tarifi smejo pobirati 50 let, med tem časom morajo most vzdrževati na svoje stroške, potem pa ga morajo brezplačno in v dobrem stanu izročiti Kranjski deželi. Da se tem podvzetnikom dovoli 6000 gold. podpornine iz deželnega zaklada, je predlagal gospodarski odsek in Deschmann zagovarjal, al po nasvetu dr. Coste je deželni zbor gledé na mnogovrstne druge stroške dovolil le 4000 gold. — V zadevi kmetijske šole Dolenjske se je dovolilo, da deželni odbor za nakup primerne zemljišča iz deželnega zaklada porabiti sme 20.000 gold., in če treba tudi več, ker je upati zdatne državne podpore v ta namen od ministerstva kmetijstva. Dalje ste se ustanovili 2 štipendiji po 400 gold. na leto za domače sinove ali druge slovenskega jezika zmožne dijake v izobraževanje na kaki viši kmetijski šoli, toda s pogojem, da morajo potem na kaki Kranjski kmetijski šoli službovati kot učitelji. — Postava zaradi nadaljevalnih šol na Kranjskem se potrdi brez razgovora. — Občini Kranjskogorjski se dovoli 80 odstotni priklad na neposrednje davke. — Prošnja občine Struške zaradi treh sejmov se vladi priporoča, naj to prošnjo usliši. — Konečno še dr. vitez Savinšchegg in 10 družnikov interpelira vlado zaradi preloženja Gorjanske ceste od Novega mesta do Metlike.

Stan Kranjskih ustanov v letu 1872.

Da pa bralci naši poznajo tudi premoženje teh ustanov, podamo jim računске sklepe teh zakladov iz leta 1872. Po teh je premoženje bilo konec l. 1872:

- 1) Dijaških ustanov premoženje 429.230 gold. 85 kr.;
- 2) dekliških ustanov premoženje 23.033 gold. 87 $\frac{1}{2}$ kr.;

- 3) učiteljske ustanove premoženje 13.601 gold. 60 kr.;
- 4) sirotinskega zaklada premoženje 247.277 gold. 49 $\frac{1}{2}$ kr.;
- 5) Glavarjeve ustanove za uboge in bolne premoženje 150.509 gold. 5 kr.;
- 6) grof Saurau-ove ustanove premoženje 2715 gold. 73 kr.;
- 7) muzejskega zaklada premoženje 32.008 gold. 8 $\frac{1}{2}$ kr.;
- 8) Kalistrove ustanove premoženje 84.766 gold. 1 krajc.;
- 9) Holdheimove ustanove za gluhaneme premoženje 13.440 gold. 75 $\frac{1}{2}$ kr.;
- 10) Wolfove ustanove za gluhaneme premoženje 18.347 gold. 26 $\frac{1}{2}$ kr.;
- 11) baron Flödniggove ustanove za slepe premoženje 49.848 gold. 77 $\frac{1}{2}$ kr.;
- 12) Ilirske ustanove za slepe premoženje 7372 gold. 41 kr.;
- 13) invalidni zaklad cesarice Elizabete premoženje 4041 gold. 16 kr.;
- 14) invalidne ustanove Postojnske jame premoženje 936 gold. 10 kr.;
- 15) Trevisinove invalidne ustanove premoženje 2121 gold. 30 kr.;
- 16) Metelkove invalidne ustanove premoženje 935 gold. 65 kr.;
- 17) invalidne ustanove Ljubljanskih gospá št. 1 premoženje 1602 gold. 85 kr., — iste ustanove št. 2 premoženje 11.038 gold. 34 $\frac{1}{2}$ kr.;
- 18) dr. Lovro Tomanove ustanove za uboge in bolne v Kamnigoricu premoženje 7952 gold. 12 kr.;
- 19) grof Engelshausnerjeve ustanove za uboge plemenitnike premoženje 27.174 gold. 21 kr.

Naši dopisi.

Na Tominskem 28. decembra. — Bil sem o sejmú sv. Andreja v Gorici. V neki kavarni mi je prišel po naključju v roke Goriški radikalni „Brencelj“ z imenom „Il Pettine“ (Glavnik). Davno že sem o njem marsikaj čital, a videl ga nisem še nikoli pred. Kako sem se začudil, ko sem bral v njem nekakošen voden članek o naših Tominskih duhovnih, kateri so šolo na klin obesili. Konec novembra t. l. namreč je trinajst duhovnikov tukajšnjega politiškega okraja zapustilo šolo za silo, v kateri so do sedaj — in nekateri z dobrim vspehom — poučevali. In zakaj? Zato, ker zahtevajo stalno plačo, kakor jo imajo drugi svetni, redni učitelji. — Nečem tu preiskovati, ali so razlogi, s katerimi omenjeni duhovni — vikarji — svojo „tirjatev“ utrjujejo, resnični in dovolj tehtni, ali ne; rad pa priznavam, da so oni zmožniši za šolo, nego mnogi svetni učitelji. Čemur pa ne morem pritrditi, je načelo, da se ima plača učiteljev ravnati po znesku davkov, ki jih katera šolska občina plačuje. Ker postava šolstvo za skupno zadevo vsega političnega okraja ima, ne gré gledati in presojudati teh reči z domačega zvonika, in vzlasti duhovniku, kot izobraženemu možu, se spodobi šolstvo z višega stališča ogledovati. Zadovoljni bi morali biti duhovni gospodje, da jim v novi éri še šole pusté, in pomisliti, koliko je to na korist njihovi duhovski nalogi; kajti v tem, ko pravo občno omiko širijo, podpirajo ob enem tudi svoje dušno-pastirsko prizadevanje. Res, da vsak delavec je primerne plačila vreden. Tega pa jim okrajni šolski svét v Tominu tudi odrekal ni. Marveč še predno je bila ta stvar v družih šolskih okrajih uredjena, odkazal se je Tominskim duhovnim učiteljem

dovolj znamenit znesek za njih trud. Po starem so dobivali po 30—50 gold. nagrade za celo leto, po novem pa 100—200 gld. (z ozirom na število ur na teden in pa na vspeh). In to je več, ali vsaj toliko, kolikor navadno duhovni zasilni učitelji v družih okrajih dobivajo. Gospôda! to, prosim, prevdarite. Ne par goldinarjev več ali manj, je glavna reč pri javnem podučevanju, ampak to, da šole v svojih rokah imate. To pa, kar pravite, da ste pripravljeni tudi brezplačno učiti, ako se Vašim občinam šolski davek odpusti, to ne velja; saj dobro veste, da se — kakor zdaj reči stojé — davek za šole gotovo ne odpusti. K večemu se utegnejo nekateri stroški na občine zavaliti namesti na okraj. Potem pa bo za Vaše občine še slabše. — Vspeh, ki ste ga dosedaj s svojim „strikanjem“ dosegli, je ta, da Vas ljudje sploh obsojujejo, da Vam dobičkarijo podtikajo in škodo, ki jim ste s prenehanjem poduka vzročili — obžalujejo. V srce me je zbodlo, ko sem v „Pettine“-u bral, „da ste sami dokazali, da je treba šole samo svetnim učiteljem izročiti — z duhovni da ni mogoče izhajati.“ — Tem manj je bilo teh demonstracij treba, ker je Tominski okrajni nadzornik duhovnik, in gotovo vsak čas pripravljen, kolikor je mogoče, Vašim željam ustreči. Tudi „neverskega duha“ menda v Tominskem okrajnem šolskem svetu ni. Tedaj — lotite se vnovič podučevanja — sebi, cerkvi in Vašim občinam v prid!

Iz Gorice. (*Kmetijska predavanja.*) „Glas“ naznanja, da gosp. prof. Povše začne na prošnjo mnogih okoličanov v nedeljo 4. januarija ob 10. uri zopet kmetijstvo razlagati v kmetijski šoli pri mestnem vrtu. Naši kmetovalci in posestniki so dozdej premalo cenili kmetijsko šolo, ki ima izvrstnega domačega učitelja; nadejamo se, da bodo z naprejš marljivejše obiskovali kmetijska predavanja, ki imajo neprecenljivo korist za povzdigo kmetijstva.

Iz Vipave 28. dec. (*Spazzapan brez konca in kraja.*) Ker tukajšni slovensko-nemški liberalci v svoji prenapetosti duhovščine za Spazzapan-ov pokop niso prisiliti mogli, akoravno so naši davkarski uradniki s cesarsko kapico ves svoj „nimbus“ v deputaciji proti dekanu izpuhtili — sklenejo maščevanje, ter perejo svojo srd v lažihlepem „Tagblatt u“ proti duhovščini. „Farje ob tla!“ — to je geslo dandanašnjih širokoustno vpijočih svobodnjakov, katerim je blagor ljudstva toliko časa na jeziku, dokler ne dosežejo svojega sebičnega namena, Potem pa: „Z Bogom narod slovenski! Najdel sem po tebi svoj „tusculum“, ti pa po meni — „fige.“ — In ker jih je mnogo, ki pod plaščem narodnega liberalizma lisičeje po gozdu slovečega imena in žepnega dobička prežé, grozijo in napadajo taki ljudje tembolj naše vrle poštenjake, ker so jim s svojo poštenostjo na poti. Ljudstvo priprosto pa vendar vé čislati po lastnem prepričanji svoje mu dobrotne voditelje, ter kmalu spozna „Narod“-ove sladkače — kakor „volka v ovčji koži.“ — Tako je prinesel „Tagbl.“, kakor beremo v „Slovincu“ („Tagbl.“ zunaj redkih tukajšnjih „kazincev“ pri nas tako nobeden ne bere), da je zoper možatega gosp. Hiti-ja občna nevolja (ni prav nič res!), ker kot beneficijant ni hotel — kar je prav dosledno — brati maše za pokojnega dr. Spazzapana v grofovski kapeli. Čudno! Tirjajo zdaj še „liberalci“ maše, za ktere s Spazzapanom vred ne marajo!! Grof Lanthieri je na to kapelo zapreti dal, kar pa gosp. Hiti-ja malo briga, ker hodi v farno cerkev svojo službo opravljat. Glejte no, tako daleč segajo „blamaže“ naših svobodnjakov. Pisali so tudi o njem, da zdaj ne more biti c. k. okrajni šolski nadzornik, zato — ker ni po Spazzapan-u maše bral. Čudno! Saj vrli mož družega ni storil, kakor se dosledno cerkvenih postav držal, ravno tako, kakor

tudi izurjen šolnik že 15 let sem v Vipavi strogo šolske postave izpolnuje. Ali zdaj je vse drugače! Novi pedagogi ne smejo biti več „farji“, ampak le taki, ki vedó lizúnsko v svobodnjaški rog trobiti, če že kaj šoli in narodu koristnega znajo ali ne. O, časov novih „zlati“ vék! — Tretja sramote vredna „blamaža“ Spazzapanovih liberalcev se je godila na sveti dan po noči. Šla je „liberaluška drhal“ v farovž okna pobijati, potem ko se je po gostilnicah „konfessionslos“ obnašala. Ali „svobodni tički“ so šli na limanice. Spoznali so jih, in c. k. sodnija jih že ima v preiskavi. Eden izmed njih, tukajšnje c. kr. davkarije uradnik, ki je bil o svojem času zarad Spazzapanovega pogreba tudi med deputacijo pri dekanu — še precej mlad gospodič po duhu in telesu — pravijo mu menda Otto Kulnig — se je s cesarsko kapico na glavi se ve da pri tem ponočnem polomu posebno odlikoval. Zoper tako škandalozno početje pa vlada tukaj zares splošna nevolja. Kako se bo ta reč pri sodnji iztekla, poročamo o svojem času.

Iz Senožeč sv. Štefana dan. (*Petindvajsetletnica cesarjeva*) se je tudi v Senožečah 2. dan t. m. slovesno praznovala, namreč so ob zoru mnogi streli možnarjev pomenljivi dan naznanjevali, brala se je potem ob 8. uri sv. maša sè zahvalno pesmijo v farni cerkvi vpricho mnogege ljudstva, kjer so bile tudi vse oblastnije, čeravno ne in corpore, zastopane.

Da z daljnim popisom te slovesnosti na neprijetnosti ne zadenem, katere so se pri sv. maši ravno kot pri vpeljavanji te slovesnosti pripetile, kar se je vsem pravim domoljubom za malo zdelo, preidem na prečudni slučaj bolezní kolere v Senožečah.

Peljala sta tukajšnja mož in žena oktobra meseca voz sena v Trst na prodaj. Tam sta svojo edino, omoženo in sè 4 otroci obdarjeno hčer obiskala. Mož iz Trsta domú pridši, se je precej vlegel, in v dveh dneh potem na kolero umrl. Žena, od zdravnika podučena, večidel zunaj svoje hiše pri sosedu bivajoča, je bila tam čez 3 dni od kolere napadena, in po sprejemu sv. zakramenta v njeno hišo na istej postelji prenešana in sosedova hiša po zdravnikovem naročilu in županijskih organih prekajena. Žena, v 24 urah potem mrtva, bila je precej v mrtvašnico prenešana, njena hiša pa po zdravnikovih naročilih pod osebnim vodstvom županovim po mogočnosti izčiščena, zakajena, potem zaklenjena, zapečatená in skozi 14 dni zaprta ter noč in dan obstražena.

Mi se tedaj moremo in moramo za to, da je bila pri nas ta strašna bolezen precej zadušena, le našemu izkušenemu zdravniku in energičnim županovim izpeljavam zahvaliti, očigled temu, da v sosedni Ipavi ta strašna morivka še dandanes sè svojimi nasledki jok in stok vzročeva.

Jako pomenljivo je, da so med časom, ko sta omenjeni mož in žena umrla, tudi njuni omenjeni hčeri 3 otroci v Trstu za kolero umrli.

Z Vipavskih hribov 18. dec. — Dne 8. t. m. je začelo v Grižanah goretí in ogenj je hitro segel dalje. Ljudje so ravno k božji službi na Vrabče odšli. Iz oddaljenih krajev so hitro pritekli na pomoč, in tej zdatni pomoči se je posrečilo ogenj kmalu pogasiti. Zgorelo je obilo pridelkov, veliko siromakov je brez stanovanja. Zavarovan ni bil nobeden*); potrebni so usmiljenja. Izrekam očitno hvalo vrlim ljudém iz občine: Štorje; posebno pa Mihi Kolarji, ki je v veliki nevarnosti lastnega življenja otel truplo žalibog že mrtvega dekleta.

L. Hvala, posestnik.

*) Že spet nobeden zavarovan! Čemu neki so zavarovalnice? in zakaj ni dobre kalí? Prosite vsaj podpore, ki jo ponuja družba kmetijska? Vred.

Št. Peter na Notranjskem. (*Zahvala.*) Podpisani se v imenu občine in krajnega šolskega sveta v Št. Petru na Pivki iskreno zahvaljuje sl. c. kr. kmetijski družbi za podarjeno denarno pomoč od 10 gold. v nakup drevesnih divjakov k tukajšnji šoli, ki se bodo v ta odločeni namen obrnili.

Ivan Gantar, učitelj.

Iz Novega mesta 28. dec. — Pri zadnjem občnem zboru narodne čitalnice naše so izvoljeni v nov odbor soglasno naslednji narodnjaki: Za predsednika gospod Josip grof Barbo-Waxensteinski; za podpredsednika g. Karol Rozman, za blagajnika g. Ferd. Seidl, za knjižničarja g. Filip Tratnik, za tajnika g. Janko Poljanec, in za odbornike gospodje: Franjo Durini, Adolf Gustin, Franjo Kastelec ml., Anton Kalčič, Josip Kravs, Valentin Oblak, Franjo Videc in Vinko Boben. — Vsi izvoljeni so odborništvo prevzeli.

Iz Zeleznikov. (*Javna zahvala.*) Naša ljudska šola je nedavno sprejela med svoje učne pripomočke zopet zelo znamenit dar. Preč. g. Šim. Robič, beneficijant Olševski ter na daleč okrog sloveči naravoslovec, bil je tako dober, na prošnjo podpisanega kot njegovega bivšega součenca iz mladostnih let pokloniti naši učilnici 50 plemen raznih polžev in školjk, ki se najdejo po raznih krajih naše dežele. Štejem si v dolžnost, izreči imenovanemu gospodu za ta lepi dar najkrasnejšo zahvalo.

Jos. Levičnik.

Iz Poljan pri Črnomlji 21. dec. — Pri nas je bila 24. novembra volitev novega občinskega zastopa, v katerem so voljeni: Jože Schauer, posestnik iz Poljan, za župana, Janez Troje, posestnik in krčmar iz Občice, Janez Gril, posestnik iz Poljanice in Andrej Gril, posestnik iz Posterice, pa za obč. svetovalce.

Iz Klanca 20. dec. — Pri volitvi v novi občinski zastop so bili 23. nov. voljeni: Jože Glavač iz Klanca, župan, Jože Hija iz Dobrave pri Komendi in Jakob Pibernik iz Klanca, obč. svetovalca.

Iz Špitaliča 21. dec. — Pri nas je bila 11. nov. volitev novega obč. zastopa; voljeni so bili: Blaž Kropivšek, posestnik v Špitaliču, za župana, posestnika Anton Karu in Luka Limovšek iz Okroga za moža.

Iz Križa pri Kamniku 20. dec. — Pri volitvi novega občinskega zastopa 9. nov. voljeni so bili: Janez Hlade, posestnik na Križu, za župana, Janez Drešar, posestnik na Križu, in Anton Tomelj, posestnik na Gori, za občinska svetovalca.

Iz Ljubljane. — Gledé na delovanje v dotičnih odsekih preloži predsedstvo deželnega zbora na 3. dan meseca januarija 1874. leta odločeno zborovo sejo na ponedeljek 5. januarija ob 10. uri dopoldne, da se bodo potem, ko se zborovanje zopet začne, zborove seje do konca sesije, kolikor bo moč, hitro druga za drugo vrstile.

— (*Iz seje družbe kmetijske 7. dne t. m.*) Dopis g. ministra kmetijstva, da je čestitanje o 25letnici izročil cesarju, se je radostno na znanje vzelo. — Pravila, po katerih se v Galiciji državne premije dajo izglednim gospodarstvom in katera je ministerstvo kmetijstva družbi poslalo v prevdarek, so bila odborniku Šolmajerju v poročilo izročena. — Primožu Peterlinu v Št. Lenartu se je dala premija 30 gold. za po predpisu napravljeno gnojišče. — Na priporočilo prof. Höblinga na Dunaju je odbor naročil zelo hvaljeni ekstirpator za 7 gold.; ko ga bode odbornik Ševnig poskusil, se bode kmetovalcem našim na znanje dalo, ali je ta plug vreden, da si ga omislijo. — Št. Peterski ljudski šoli, se je 10 gold. podpore podelilo za nakup divjakov za ondašnja šola. — Prošnja čebelarja Portmana iz Metlike za nekoliko denarne podpore, katero je ministerstvo kmetijstva poslalo družbi kmetijski v presojo, je odbor po nasvetu podružnice Metliške priporočil v

vslušanje. (Po poročilu iz Metlike je Portman dobil od ministerstva 100 gold.) — Podružnici Radoljški se za nakup Belanskega bika dovoli donesek s 60. gold. — Sklenjeno je bilo, naročiti kmetijskim podružnicam, da konec vsacega leta glavnemu odboru račun položijo o polovici tistega zneska, katerega porabijo za podružnične namene. V tej seji je bil tudi novi Kranjski c. kr. gozdni nadzornik Salzer pričujoč, ki vsled ministerskega ukaza mora po dogovoru z družbo kmetijsko svoje nasvete staviti in je zato odboru naznanil, kaj misli ministerstvu predlagati v povzdigo gozdarstva Kranjskega za leto 1874. Predlogi njegovi so segali v denarno podporo za naučno potovanje učencev Šneperske gozdne šole, za podporo gozdnih drevesnic pri nekaterih ljudskih šolah, za podporo soseskinih del, za štipendijo dijaka, ki se gré gozdarstva učiti v Maria-Brun, za obdelovanje Krasa itd. V vsem skupaj znaša nasvetovana denarna podpora za gozdarske potrebščine v prihodnjem letu 9067 gold. Odbor je pritrdil nasvetom gozdnega nadzornika, pa zahteval, naj se ona podpora, ki je bila od ministerstva že za letošnje leto podeljena, al žalibog! ne porabljen, došteje k letošnji na korist gozdarstvu Kranjskemu. — Gosp. Jan. Salzer, c. kr. gozdni nadzornik in Teljan Alojzij, fajmošter v Stari Loki na Kočevskem, sta bila za udeležbo družbina sprejeta.

Čbelarski družbi v podporo je ministerstvo kmetijstva po nasvetu družbe kmetijske dovolilo 200 gold., vrh tega dobi še 675 gold., da poplača svoje dolgove.

— (*Hranilnica*) je v ponedeljek imela svoj občni zbor. Ker se je gosp. Anton Samassa, večletni marljivi predsednik, odpovedal predsedstvu, je bil na njegovo mesto voljen gosp. Vinc. Seunig, za namestnika pa gosp. Aleks. Dreo; kuratorji so postali: Malitsch, Mayer, Souvan in dr. Suppan; — direktorji pa: Hudovernigg, Jož. Lukman, Redange, dr. Schrey, Stedry, Seeman, Mühleisen. Ali po veliki večini teh imen ne vidi vsak, da je hranilnica „nemško politično“ društvo? Potem pa pravite: „nur keine Parteien!“ Gosp. Ant. Samassa so pri odhodu izvolili za častnega uda.

— Po sklepu presvitelega cesarja od 13. dne t. m. sme dr. Costa vitežki križ reda sv. Gregora, ki ga je od papeža prejel, nositi.

— (*Kozé*) se, žalibog, tudi tukaj čedalje bolj širijo; dve za silo napravljene bolnišnici ste že skoro polni in tudi sicer po hišah je veliko kozavij; kakor slišimo, zapustijo zaradi tega nekteri vojaki Ljubljano. K sreči dozdej niso še prehudo morivne. Pred 600 leti iz jutrovih dežel v Evropo zanešene kozé so se posihmal tu vdomačile. Drugi pot povemo kaj več, kako se ljudem vèsti o tej kužni bolezni.

— (*Nezaupnica*), ki so jo dr. Razlagu poslali volivci njegovi iz Kranjskega in Loškega okraja, je ogenj v streho „Narodovcem“. Komaj je nekdo pisal „Triesterici“, da je dr. Razlag vsled nezaupnice se poslanstvu v deželni zbor odpovedal, že v isti list prifrčel telegram, da po sklepu „mladoslovenskih poslancev“ ostane v deželnem zboru. Iz istega tabora so telegrami leteli tudi v „Presso“ staro in mlado itd. „Narodovci“, ki so dr. Razlagu že enkrat slovó dali, ga zdaj, ko je odločno prestopil v njihov tabor, jemljejo pod svoje krilo in se napenjajo žabam v fabuli enaki v telegramih, da bi bralci tujih časnikov, ki te kliče ne poznajo, mislili, koliko da jih je in kaj da so. Telegrami namreč pravijo: „Dem Beschlusse einer zahlreichen besuchten Versammlung von jung-slovenischen Abgeordneten“ (to je, „po sklepu obilne skupščine mladoslovenskih poslancev“ ostane dr. Razlag itd.). Kdor vé, da zraven dr. Razlaga v deželnem zboru Kranjskem je edini dr. Zarnik mlado-

slovensk poslanec v Ljubljani, je po takem v omenjeni „obilni skupščini mladoslovenskih poslancev“ moral se dr. Zarnik kakor nekdanj Kljukec v več podobah prikazati, da je on delal „zahlreich besuchte Versammlung von jungslowenischen Abgeordneten“. Al to smešno burko prepustivši „Brenceljnu“ v obravnavo, vprašamo le „Narod“: ali ne ve, kdo ima pravico poslancu zaupnico ali nezaupnico dati po parlamentarnem običaji? — ali ne vé, da prav tisti rodoljubi, o katerih „Narod“ piše, da so „kmetom nezaupnico izprešali“, so bili, ki so iz Štajarskega prišedšega in kmetiškim gospodarjem Loškega in Kranjskega okraja čisto neznanega dr. Razlaga za deželnega poslanca priporočali in mu poslanstvo naklonili? Takrat so bili ti „fajmoštri“ in „kaplani“ lepi, dobri, razsvitljeni gospodje, zdaj pa, ko se je dr. Razlag izneveril načelom narodne večine, in so mu zaupanje, na ona načela vprto, preklicali, zdaj so pa „farji“ in „mračnjaki“! Vrh vseh zvijač, s katerimi „Narod“ odbija nezaupnico, je pa najbolj nesramna ta, da trdi, da je ta nezaupnica „falsifikat“, češ, da so jo podpisavali kmetje že pred, ko še jim ni bila znana po besedah! Našim bistrournim Gorencem, ki so bili v treh urah gotovi, da enoglasno volijo Hohenwarta v državni zbor, ni bilo treba družega nič povedati, kot to, da Razlag ni več to, kar je bil leta 1871, ko so ga volili, in stvar je bila pri kraji. In to je jedro nezaupnice Razlagove. Da se je nezaupnica dolgo kuhala, to vé menda gosp. Razlag že dolgo najbolje, ko je besedo dal, da se odpové poslanstvu, ako jo sprejme; on tedaj sam tudi najbolje vé, da je ono pismo stvar zrelega prevdarka volivcev njegovih. Da je Cost a zopet vzrok tej nezaupnici, je pa tako neumno, da te budalije „Narodovci“ sami ne verjamejo. „Narod“ žuga z nezaupnicami vsem staroslovencom. Naj jih le dá skovati v kovačnici svoji, narod slovenski bode potem priliko imel pokazati, komu on zaupa, kakor ravno zdaj Česki narod kaže mladočehom, da prav nič ne mara za-nje, in da le zaupa svojim skušenim starim voditeljem, ki ne delajo na ljubo nemškutarjem in brezvercem, kakor „mladočehi“ in „mladoslovenci“.

— Dva častita rojaka sta poslednje dni zunaj domovine umrla: gosp. dr. Zupančič, advokat na Dunaji, in gosp. Jan. Steska, c. k. svètnik pri računovodstvu v pokoji v Gradcu.

— (Čitalnični občni zbor) 26. dne t. m. je z udeležtvom 66 udov v lepi slogi rešil svoje naloge. Predsednik (dr. Jan. Bleiweis) je v svojem govoru živo izrekel zahvalo vsem delalnim močém pri zabavah čitalničnih; tajnikovo (Fr. Ravnikarja) poročilo o delovanju čital. letošnjega leta je kazalo čitalnici jako ugodno pridobitev izvrstnega kapelnika g. Šantelna, 140 muzikalnega objekta, nad 60 časnikov itd.; iz blagajnikovega (And. Kremžarja) poročila pa je bilo razvidno, da se čitalnici tudi prihodnje leto ni bati nobenega finančnega „krah“. V odbor so bili — razen dveh — voljeni vsi prejšnji gospodje.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Česko. (Nezaupnic mladočeskim deželnim poslancem) prinese vsak dan več. Posebno eklatantno je dr. Sladkovsky, ki ga mladočehi za svojega voditelja imajo, dobil od volivcev svojih iz Kolina in Kourima, ki se tako le glasi: „Iz prvega začetka našega narodnega gibanja bila je sloga geslo nam vsem. S spoštovanjem in začudenjem so sovražniki naši gledali na to našo edinost in mi bili smo ponosni o njej; če

je katerikrat to ali uno važno vprašanje naše misli cepilo, vselej je brž spomin na slogo odstranil vsak razpor. Nevoljni pa vidimo zdaj, da ni več edinstva med nami. Prepričani tega, da narod naš ne more pripustiti, da zastopniki njegovi se cepijo v stranke in v razporu med seboj domačo našo moč slabijo in v smeh stavijo zagrizenim našim sovražnikom, Vam naznanimo sledeči sklep: Mi hočemo, da se tudi v prihodnje ohrani sloga in edinost, in zato bomo za poslanca deželnega ali državnega le tacega moža volili, ki nam ga dosedanji zaupni možje našega naroda, katerim na čelu stoji dr. Rieger, nasvetujejo, in ki se zaveže, da v državopravnih in narodnih vprašanjih ne le z besedami, temuč tudi v djanji se podvrže večini teh naših poslancev.“ Kolin 21. dec. — In tacih in enacih nezaupnic je dobilo že več mladočeskih poslancev, ki so se ločili od večine narodnih zastopnikov.

Hrvaško. Iz Zagreba. — 22. dne t. m. je novovoljeni mestni zastop si volil svojega predstojnika (gradskega načelnika, po naše mestnega župana), in izvoljen je bil skoro enoglasno g. Ivan Vončina (brata Ljubljanskega profesorja), kajti izmed 40 glasov dobil je 38 glasov. I — „ovaj uspeh bude pozdravljen dugotrajnim i burnim „živio!“ i pleskanjem; pojedini članovi čestitaju Vončini.“ — Tako poroča „Obzor“ o tej volitvi. Tudi mi srčno čestitamo odličnemu rodoljubu, živo prepričani, da so gradski očetje izbrali si pravega moža, pogumnega branitelja deželnega prava, in se ve da tudi avtonomije občinske. Bog ga poživi! — Tako polagoma dobivajo Hrvatje nazaj, kar se jim je odtegnilo zadnja leta, — slava banu Mazuraniču! Glava druga in vse je drugače.

Ogersko. — Na Ogerskem se godijo reči tako pomisljive, da je nastalo veliko vprašanje: ali se bode Ogerska vzdržala na mestu, kamor sta jo očeta dvulizma — Beust in Andrassy — postavila. Zato je po pravici unidan rekel „Obzor“, da to, kar se zdaj godi na Ogerskem, ni samo ministerska kriza, ampak kriza je državstva. Ministrov iščejo, pa jih dobiti ne morejo, in le za silo se krpa ministerstvo. Modrost velikega Andrassy-a, ki ga je Ogerski parlament moža imenoval „poslanega Madjarom po previdnosti Božji“, jemlje konec v prežalostnem stanju državnih financ. Madjari v oholosti svoji začeli so na vrat na nos zidati železnice, snovati sijajno honvedsko armado, staviti v Peštu bulevare, stvariti ministerske stolice, kakoršne komaj imajo le največe države, vstvarili so ogromno armado uradnikov in plačanih ljudi brez služeb — in da se mera nadlog napolne, pritisnile so tri slabe letine. Vsled vsega tega leži danes Ogerska na smrt bolna. Posojilo, ako ga kje dobi, ne zacéli boleznijene. In čez vse to se je glava, ki je za vse mislila — Deak — zarad bolehnosti in starosti odpovedal poslanstvu in vsemu javnemu delovanju; njegova stranka, ki je vodila in držala ministerstvo, pa se cepi na troje. Tako je kaos povsod s 72 milijonoma gold. primanjkuje v prihodnjem letu, in ne vidi se roka, ki Ogersko pelje iz stisk in zadreg!

Odbor družbe kmetijske Kranjske

vabi gospodarje naše, naj zadnji čas do konca januarja (prosenca) naznanijo, koliko Ruskega lanu želijo po znižani ceni dobiti, da ga vé potem družba naročiti si.

Kursi na Dunaji 29. decembra.

5% metaliki 69 fl. 20 kr.

Ažijo srebra 108 fl. 30 kr.

Narodno posojilo 74 fl. — kr.

Napoleonori 9 fl. 6 kr.